

Der er simpelthen for mange bolde i luften, for mange kulører og krydderier fra hele verden i 'Dark Noon'.
Foto: PR-foto

»Afrikansk western om europæerne« er en kontinentalt forstyrret vittighed

Hvor eklektisk kan man være, når man fortæller en historie? Kan man låne fra både Afrikas og Europas historie, USA's kolonisering og krydre det med folkemord, guldfeber og rigelige mængder westerns, 'whitefacing' og minder fra apartheidstyret i Sydafrika? Det kan og gør Fix & Foxy i deres nye emigrationsforestilling, 'Dark Noon' – men vitterligt ikke med stort held

TEATERKRITIK
Af Nanna Goul

Dbest set fatter jeg ikke, hvad der foregår. Jeg er i praksis vendt tilbage fra barsel for en halv time siden. Det sidste, jeg gjorde, inden jeg gik mod teatret, var at lukke døren i hovedet på en træt mand med et stramt smil, en snasket baby og en skrigende femårig, der råber efter mig, at jeg ikke kan tage af sted.

»Din barsel er for altid,« skrider den femårige, så det runger ud i karreen.

Det lyder som en slags forbandelse. Måske er det ikke den eneste forbandelse i omløb, for et øjeblik efter sidder jeg i et andet mørke og plirrer med øjnene for at forstå, hvad det *nu* er for et drama, jeg befinder mig i. Der er rød lerjord på gulvet og en gruppe afrikanske skuespillere med hvid maling i ansigtet, der forsøger at fremmane et scenarie. Eller en række scenarier, ret skal være ret, midlertidige kulisser bliver hevet ind og ud på sce-

nen, en togbane, en kirke, en bank, legetøjspistolerne går konstant af med et knald, det er som skitsen til en slags uforfærdet B-film, hvor nybyggerånden nærmest eksploserer som en leg, man overværer på et børneværelse. Men stop nu, jeg korrekser mig selv, jeg har ikke været i teatret i næsten et halvt år, måske er alt, som det skal være, det handler sikkert bare om omstilling.

Afrikansk western

Dark Noon hedder forestillingen, der udarter sig på Républiques mindre og mere eksperimenterende scene, Revolver, og det er makkerparret Fix&Foxy's nye kreation – der dog denne gang må undvære den ene makker Jeppe Kristensen, og instruktøren Tue Biering samarbejder i stedet med den afrikanske instruktør Nhlanhla Mahlangu og forestillingens syv skuespillere.

Det hedder sig, at *Dark Noon* er en afrikansk western om europæerne. Vi skal forestille os et Europa i midten af 1800-tallet, vi skal forestille os fattige, udmagrede europæere med fluer i øjnene,

der rejser mod vest for at overleve, vi skal forestille os folkemordet på de oprindelige amerikanere, guldfieberen, Det Vilde Vesten, slaveauktioner og så indimellem skildres tilstande fra Afrika – eksempelvis, at man bliver helbredt for en uheldelig sygdom, hvis man voldtager en jomfru – en religiøs opblomstring og til slut en livevideoprojektion af de afrikanske skuespilleres minder om de amerikanske hvide film – især westerns – igennem deres opvækst. Aftenens højdepunkt i øvrigt.

I løbet af forestillingens to timer skal man altså forestille sig rigtigt mange forskellige ting. Det er bare ikke så nemt, når forestillingen med sine grundpræmissers spænder ben for publikums forestillingsevne ved at være så udtalt uafklaret, rodet og fortænkt (men absolut ikke gennemtænkt), som

den er. Altså, helt grundlæggende, hvordan forestiller man sig en afrikansk western om de hvide europæere? Det er lidt som at forestille sig en kontinentalt forstyrret vittighed uden pointe: Kender du den om Lucky Luke, der møder Nelson Mandela på Moulin Rouge og siger 'Skal vi ikke snart få lavet de dreads?'. Som sagt: Ingen pointe. Men derimod virkelig mange sitrende geografiske, kulturelle konnotationer, der bogstaveligt talt peger i øst og vest.

Jeg forstår godt, at Fix&Foxy muligvis vil prøve at lave en slags omvendt *White Nigger/Black Madonna*, Madame Nielsen og Christian Lollikes ekstremt omdiskuterede forestilling fra 2018, der bl.a. med sin *blackfacing* udløste stort rabalder. Men den *whitefacing*, der udøves her i *Dark Noon*, virker som en tom gestus, et forsøg på at få en slatten provokation op at stå, og den bliver under ingen omstændigheder et springbræt for næneværdigt interessante refleksioner.

I stedet ender forestillingen et sted, hvor der simpelthen bare er for mange bolde i luften, for mange kulører og krydderier fra hele verden. Og det kan selv ikke den obligatoriske publikumsinddragelse bløde op for. I løbet af aftenen blev min ledsager solgt som slave hele to gange, vi blev skubbet væk fra vores siddepladser, truet af bankrøvere, og jeg kom uforvarende til at sælge min gamle mor for en urimelig pris, alligevel føltes aftenen usædvanlig kedsomme-

lig og uvedkommende. Så hellere puttetjansen.

Det er superægerligt, for ideen – som det fremgår af programmet – er jo netop at skabe »en eviggyldig emigrationshistorie«, der adresserer en af vor tids største politiske og menneskelige problematikker. Måske skyldes det manglende nærvær og engagement især, at de rigtige mennesker, som Fix&Foxy almindeligvis gør til hovedpersoner og talerør i deres virkeligheds-teater, ikke fik lov at optræde som sig selv før helt til sidst. I en række af instruktørduos mest vellykkede forestillinger så som *Pretty Woman A/S*, *Ungdom* eller *Twin Peaks*, har det jo netop været virkelighedsindhentede, personlige og individuelle historier, der har været afsenderen. I den kontekst fremstår *Dark Noon* mere som et konstrueret skelet, der aldrig rigtig har fået kød på kroppen og blod i årene. Forbandet nok.

nag@information.dk

”

Den 'whitefacing', der udøves her i 'Dark Noon', virker som en tom gestus, et forsøg på at få en slatten provokation op at stå

'Dark Noon – en afrikansk western om os'. Instruktør: Tue Biering og Nhlanhla Mahlangu. Skuespillere: Bongani Benedict Masango, Joe Young, Lillian Tshabalala, Mandla Gaduka, Siyambonga Alfred Mdubeki, Katlego Kaygee Letsholonyana & Thulani Zwane. Revolver/Republique. Spiller til 1 juni. Forestillingen er på engelsk